

PRIROČNIK POGOJEV ZA IZVAJANJE POSEGOV V PROSTOR

A. PRIMARNA RABA ZEMLJIŠČ:

NR

Naravni rezervati:
V naravnih rezervatih posegi niso možni.

V

Vodna zemljišča:

Na vodnih zemljiščih so možni le tisti posegi, ki ne poslabšajo vodnega režima, to je gradnja podzemnih in nadzemnih napeljav ter gradnja objektov in izvajanje ureditev vodnogospodarskega značaja (tudi gradnja malih hidrocentral). Saditev dreves na bregovih je možna le po dogovoru s pristojno službo.

I

Zemljišča za infrastrukturne objekte:

Zemljišča za infrastrukturne objekte so namenjena javnim cestam (I1), železniškim progam (I2) in drugim infrastrukturnim objektom in napravam (I3).

Na zemljiščih za javne ceste (I1) so možni le tisti posegi, ki ne ogrožajo varnosti cestnega prometa oz. ki služijo cestnemu prometu, to je gradnja pod in nadzemnih napeljav (tudi drugih prometnih objektov nad predpisanim profilom prometnice), posegi na cestnem telesu, gradnja opornih zidov in objektov za obrambo pred tuji vplivi, postavitve opreme in objektov za usmerjanje ali zavarovanje prometa . . . Saditev dreves je možna le po dogovoru s pristojno službo.

Na zemljiščih za železniške proge (I2) so možni enaki posegi, pa še gradnja stavb in drugih objektov za manipulacijo (razkladanje, skladiščenje) blaga, ki se prevaža po železnici, za upravljanje prometa in vzdrževanje prevoznih sredstev. Tudi na teh zemljiščih je saditev dreves možna le po dogovoru s pristojno službo.

Tudi na zemljiščih za druge infrastrukturne objekte (hidrocentrale . . . , I3) so prav tako možni le posegi, ki so namenjeni njihovemu vzdrževanju in razvoju.

K

Kmetijska zemljišča:

Kmetijska zemljišča se delijo na trajno zavarovana (K1), druga (K2) in zemljišča v zaraščanju (K3).

Na trajno zavarovanih kmetijskih zemljiščih (K1) so možni le posegi, ki imajo za cilj izboljšanje njihove proizvodne sposobnosti oz. po dogovoru s pristojno službo tudi posegi, ki te sposobnosti ne bodo poslabšali. V tem smislu se na teh zemljiščih lahko preurejajo odvodniki in gradijo odvodni jarki, poljske poti, namakalni vodi vključno s pripadajočimi napravami za zajem, prečrpavanje in odvzem vode ter zasajajo drevesa v pasovih oz. se lahko na robovih teh zemljišč gradijo tudi pod in nadzemne napeljave. V kolikor ni drugih možnosti je po dogovoru s pristojno službo na teh zemljiščih možna tudi gradnja objektov za primarno kmetijsko proizvodnjo (stan. hiše za kmete, gospodarska poslopja, rastlinjaki . . .), za potrebe JLA, SLO in DS, za vse potrebe vodnogospodarstva in za širitev pokopališč.

Na drugih kmetijskih zemljiščih (K2) so poleg vseh tistih melioracijskih posegov, ki so dovoljeni na trajno zaščitenih zemljiščih in so navedeni v prejšnjem odstavku, možni tudi posegi, ki obsega in proizvodne sposobnosti teh zemljišč ne bodo bistveno okrnili, to je poleg gradnje pod in nadzemnih napeljav tudi gradnja cest, opornih in ograjnih zidov ter razna druga zemeljska dela, gradnja objektov skupnega ali javnega pomena (s področja trgovine, gostinstva, turizma, skupinske rekreacije in družbenih dejavnosti, objektov infrastrukturnega ali komunalnega značaja), pa tudi objektov, ki pomenijo ekološko ali drugačno nevarnost za okolje in se zato morajo graditi izven strnjjenih naselij (določeni obrati s področja obrti ali proizvodnje, skladišča eksploziva, lokalna odlagališča komunalnih odpadkov . . .). Na teh zemljiščih je možno tudi raziskovanje rudnin in saditev gozdnih plantaž.

Na kmetijskih zemljiščih v zaraščanju (K3) je poleg vseh prej naštetih posegov možna tudi gradnja stanovanjskih in weekend hiš, zidanic in podobnih objektov za individualno uporabo. Gradnja objektov za individualno uporabo (stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopij, obrtnih delavnic . . .) na kmetijskih zemljiščih pa je možna le v primeru, ko so ta zemljišča v neposredni bližini obstoječe zazidave (na razdalji do 50 m) in se bo zato nameravana gradnja lahko komunalno-tehnično in oblikovno navezala na obstoječe strukture, ne da bi s tem ogrožala ali izničila obstoječe skladnosti in prijetnosti krajine ali naselja, v katerega se bo vključila.

Nasprotno pa je gradnja hlevov večjih kapacitet in drugih objektov za dejavnosti, ki so do okolja (lahko) nevarne in škodljive, možna le v primerih, ko je tem objektom mogoče zagotoviti zadosten odmik do sosednjih objektov in do prometnic višjega ranga ali z višjo frekvenco prometa oz. ko je te objekte možno locirati v krajino brez večje škode za njeno skladnost in prijetnost.

Gradnja opornih zidov ob prometnicah in okrog objektov je možna le takrat, ko je zaradi strukture terena nujno potrebno in takrat, ko za ureditev brežin ni na razpolago zadostnega zemljišča; sicer je višinske rezlike na terenu premoščati z brežinami.

Postavitev ograj okrog nepozidanih zemljišč je možno le v primeru, da je ograjevanje zemljišča v predelu običajno in za rabo zemljišča potrebno; ograje so zato lahko izvedene le na krajevno običajen način iz lokalnih gradiv. Postavitev ograj okrog objektov (na robu njihovih funkcionalnih zemljišč) je možna le takrat, ko so tudi sosednja zemljišča v stavbni rabi.

Investitor, ki namerava graditi na kmetijskih zemljiščih, si mora poleg soglasja od pristojne skupnosti pridobiti tudi mnenje pristojne občinske upravne organizacije za družbeno planiranje in pristojnega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

G

Gozdna zemljišča:

Gozdna zemljišča se delijo na zemljišča za lesnoproizvodne gozdove (G1), za varovalne gozdove (G2) in za gozdove posebnega pomena (G3).

Na gozdnih zemljiščih lesnoproizvodnega pomena (G1) so možni le posegi, ki imajo za cilj izboljšati gospodarjenje z gozdovi, to je gradnja gozdnih poti, nakladalnih ramp, opornih zidov in gozdnih zavetišč, urejanje hudournikov in nasploh vodnega režima, oz. tudi tisti posegi, ki ne bodo bistveno okrnili obsega in proizvodne sposobnosti teh zemljišč in sicer gradnja posameznih objektov in naprav skupnega pomena za potrebe turizma, skupinske rekreacije in športa (vlečnice, lovske kočje, krmišča za divjadi, JA, SLO in DS, objektov infrastrukturnega in komunalnega značaja, ureditev lokalnih odlagališč komunalnih odpadkov, raziskovanja rudnin in po dogovoru s pristojno službo tudi gradnja pod in nadzemnih napeljav.

Na zemljiščih za varovalne gozdove (G2) pa so možni le posegi, ki imajo za namen stabilizirati zemljišče in s tem tudi izboljšati rastiščne pogoje, to je urejanje hudournikov in nasploh odtočnih razmer, gradnja opornih zidov . . . , pa tudi raziskovanje rudnin.

Na zemljiščih za gozdove posebnega pomena (G3) pa so možni le tisti posegi, ki služijo gospodarjenju z gozdom in njegovi sekundarni rabi (za rekreacijo) in sicer gradnja gozdnih poti, nakladalnih ramp, opornih zidov . . . , zavetišč in krmišč za divjad ter rekreacijskih naprav (trim steza, počivališča, ureditve za piknike . . .).

Gradnja objektov za individualno uporabo (stanovanjske hiše . . .) je na gozdnih zemljiščih možna le v primeru, da je s tem prizadet degradiran ali tak gozd, ki ni del strnjene gozdnega območja in to le takrat kot je predvideno za gradnjo na kmetijskih zemljiščih v zaraščanju (K3).

Tudi gradnja opornih zidov je možna le takrat kot je predvideno za kmetijska zemljišča.

Postavitev ograj na gozdnih zemljiščih je možna le za zavarovanje mladih nasadov in drevesnice; ograja je v tem primeru iz žične mreže in začasna.

Tudi investitor, ki namerava graditi na gozdnih zemljiščih, si mora pridobiti mnenje po zadnjem odstavku prejšnjega člena.

P

Površine za površinsko pridobivanje rudnin:

Na površinah za površinsko pridobivanje rudnin je možno poleg izvajanja zemeljskih del in izkopa rudnin graditi le tiste objekte, napeljave in ureditve, ki služijo primarni rabi teh zemljišč oz. njihovi sanaciji. Saditev dreves je tu možna in zaželjena (posebno na robovih).

N

Nerodovitna zemljišča:

Zemljišča, ki so po svojih naravnih sposobnostih nerodovitna in zato niso namenjena za gospodarsko izrabo, se delijo na tista, na katerih ne uspeva vegetacija (melišča, prodišča . . . , N1) in na odlagališča odpadkov (N2).

Na nerodovitnih zemljiščih (N1) so možni vsi posegi. Gradnja objektov je možna pod pogoji, ki veljajo za kmetijska zemljišča v zaraščanju (K3).

Na odlagališčih odpadkov (N2) so možni najprej vsi tisti posegi, ki služijo tehnologiji odlaganja odpadkov in melioraciji zasutih površin v kmetijske ali gozdne površine, to je gradnja poti, opornih zidov in razna zemeljska dela, urejanje odvodnikov, gradnja tehnoloških in upravnih stavb, nadzemnih napeljav in sajenje dreves.

S

Stavbna zemljišča:

Na stavbnih zemljiščih so načeloma možni vsi tisti posegi v prostor, ki služijo razvoju naselij in izboljševanju bivalnih in delovnih pogojev v njih (gradnja pod in nadzemnih napeljav, cest ter opornih zidov, preoblikovanje terena, gradnja in adaptacija stavb, urejanje javnih nasadov . . .), vendar pa le ob določenih omejitvah in usmeritvah, ki izhajajo iz dosedanjega in predvidenega razvoja in načina urejanja.

Podrobni pogoji o možnih posegih oz. o gradnji objektov na teh zemljiščih so podani v podrobnih določilih za posamezne urejevalne enote v okviru širšega mestnega območja Nove Gorice.

B. SEKUNDARNA RABA ZEMLJIŠČ OZ. VAROVANJA ZEMLJIŠČ IN OMEJITVE PRIMARNE RABE:

V-ŽE R-CE

Železniške proge:

V varovalnem progovnem pasu železniških prog (V-ŽE1, v širini 200 m od osi skrajnega tira) so omejeni vsi posegi. V širini 6 m (skozi naselje) oz. 8 m (izven njih) od osi tira stavb ni možno graditi, nato se lahko gradijo stavbe višine do 3 m nad niveleto tira, na oddaljenosti 12 m (6 m na postajnem območju) stavbe višine 15 m, še višje stavbe pa na oddaljenosti po posebnem izračunu. Pri tem pa je za nekatere objekte še posebej določen minimalni odmik in sicer:

- 20 m za lahko vnetljive stavbe,
- 20 m za skladišče lesa, 50 m pa za žage in obrate za predelavo lesa,
- 50 m za apnenice, cementarne in druge obrate za predelavo mineralnih surovin in premoga,
- 75 m za skladišče eksploziva s kapaciteto do 200 kg (na postajnem območju 100 m),
- za dimnike, stolpe in stebre pa v širini, ki je enaka višini teh objektov + 3 m.

Gradnja pod in nadzemnih napeljav je v tem pasu možna v širini nad 8 m od osi tirov, sajenje dreves pa v širini, ki je enaka njihovi višini + 3 m vendar tako, da je njihova krošnja oddaljena vsaj 8 m od osi tira.

V varovalnem pasu industrijskih tirov (V-ŽE2, v širini 80 m od osi) velja do širine 6 m od osi tira prepoved vseh posegov, nato je možno graditi stavbe višine do 3 m, na oddaljenosti 8 m pa stavbe višine 15 m, stavbe večje višine pa na oddaljenosti po posebnem izračunu. Pri tem pa veljajo za določene objekte še posebej določeni odmiki in sicer:

- 20 m za objekte iz lahko vnetljivega materiala,
- 20 m za skladišče lesa, 25 m pa za žage in podobne lesnopredelovalne obrate,
- 25 m za apnenice, cementarne in druge obrate za predelavo mineralnih surovin in premoga (razen za obrate, ki služijo uporabnikom industrije),
- 50 m za skladišča eksploziva kapacitete do 200 kg (80 m pa za skladišča z večjo kapaciteto).

Gradnja pod in nadzemnih napeljav je možna na oddaljenosti 6 m (po dogovoru pa tudi manj, če so podzemne napeljave kanalizirane), gradnja stavbnih objektov in saditev drevja pa po pogojih, ki veljajo za železniške proge.

V varovalnem pasu železniških predorov (V-ŽE3, širine 13 m od zunanega roba predora) je omejena gradnja objektov in opornih zidov, medtem ko za druge posege na to zemljišče ni omejitev. Do širine 3 m od roba predora objektov ni možno graditi, do 12 m pa se po podrobnejših določitih predpisov objekti lahko gradijo le takrat, ko jih je moč temeljiti na primerno nosilnih tleh.

V rezervatih za izgradnjo železniških prog (R-ŽE, širine min. 24 m) je možna le gradnja pod in nadzemnih napeljav, vendar pa le za prečni potek čez rezervat (pod kotom vsaj 60° na os predvidene proge). Na stavbah, ki so v teh rezervatih, posegi niso možni, pač pa le vzdrževalna dela.

V-CE R-CE

Javne ceste:

Javne ceste imajo varovalne pasove glede na svojo prometno funkcijo.

V varovalnem pasu avtocest in magistralnih cest (V-CE1, širine 100 m od zunanega roba cestnega sveta), v poteku izven naselij v širini 10 m od roba cestnega sveta ni možno postavljati ograj, v širini 60 m ni možna gradnja stanovanjskih, poslovnih in podobnih hiš, v širini 100 m pa ni možna gradnja proizvodnih objektov in izvajanje rudarskih del (na odseku skozi naselje so ti odmiki po dogovoru s pristojno službo lahko tudi manjši). V tem pasu tudi ni možno postavljati spomenikov, pač pa je možno na samem robu cestnega sveta graditi čakalnice na avtobusnih postajališčih, bencinske servise in postavljati kioske in druge pritlične objekte, ki služijo potnikom. Za gradnjo pod in nadzemnih napeljav, za izvedbo raznih nizkogradbenih objektov (gradnja prometnih napeljav, opornih zidov, urejanje odvodnikov in izvajanje drugih zemeljskih del) ter za sajenje dreves pa in omejitev razen, če s tem ni ogrožena prometna varnost in stabilnost same ceste (na območju križišč, v težavnem terenu . . .).

Podobne omejitve veljajo za varovalni pas regionalnih cest (V-CE2, širine 60 m od roba cestnega sveta); tu je možno izven naselij ograje postavljati na minimalni oddaljenosti 3 m, graditi stanovanjske, poslovne in druge objekte na 20 m, graditi proizvodne objekte in urejati rudarske obrate pa na oddaljenosti 60 m. Ti odmiki so po dogovoru s pristojno službo lahko manjši, zlasti na odseku cest skozi naselja. Ostale možnosti rabe varnostnega pasu teh cest so enake kot pri cestah prejšnje kategorije.

V varnostnem pasu lokalnih cest (V-CE3, širine 30 m od roba cestnega sveta) je možno izven naselij postavljati ograje na oddaljenosti 3 m, graditi stanovanjske in poslovne hiše na 10 m, graditi proizvodne obrate in v površinskem kopu pridobivati mineralne surovine pa na oddaljenosti 30 m. Tudi tu se po dogovoru s pristojno službo ti odmiki lahko zmanjšajo, zlasti na odseku teh cest skozi naselja. Drugi posegi v ta pas so možni pod enakimi pogoji kot v varovalnem pasu magistralnih cest.

V rezervatih za izgradnjo javnih cest (R-CE, širine 150 m za avtoceste in magistralne ceste, 50 m za regionalne in 30 m za lokalne ceste) so možni enaki posegi kot po zadnjem odstavku prejšnjega člena.

V-ŽI R-ŽI

Žičnice in vlečnice:

V vplivnem območju žičnic (V-ŽI1, širine po 30 m obojestransko od največjega odklona vozila in vrvi) je možno graditi vse podzemne napeljave in izvesti objekte nizkogradnje, ne pa graditi nadzemnih napeljav in objektov. Tudi dreves tu ni možno zasaditi.

V vplivnem območju vlečnic (V-ŽI2, širine

po 30 m obojestransko od vlečne vrvi) pa je možno graditi le podzemne napeljave.

V rezervatih za izgradnjo žičnic (R-ŽI, širine vsaj 30 m za žičnice, vsaj 20 m za vlečnice) je možno graditi samo podzemne napeljave.

V-PL R-PL

Plinovodi in naftovodi:

V zaščitnem pasu magistralnih plinovodov (in naftovodov) oz. plinovodov (in naftovodov) za mednarodni transport (V-PL1, širine 200 m od osi cevovoda) je v širini 5 m od osi možna le gradnja pod in nadzemnih napeljav vendar le prečno čez cevovod (v kotu nd 60° čez os cevovoda) ter po dogovoru s pristojno službo tudi izvedba nizkogradbenih del (cest, odvodnikov, nasipov . . .), če s tem ni ogrožena stabilnost cevovoda. Sajenje dreves tu ni možno. Na zemljišču v širini do 30 m je možna gradnja vseh pod in nadzemnih napeljav ter nizkogradbenih objektov tudi vzporedno s cevovodom, vendar v sledečih odmikih: lokalne in regionalne ceste 5 m, magistralne ceste 10 m, avtoceste 20 m, indus tir 15 m, železniške proge 20 m, odvodniki 10 m in je možna po dogovoru s pristojno službo tudi gradnja pomožnih (nenaseljenih) objektov. Na zemljišču na oddaljenosti nad 30 m od cevovoda je možna tudi gradnja nadzemnih objektov, vendar v odvisnosti od razvoda cevovodnega pasu, po katerem je bil cevovod zgrajen. Na cevovodnem pasu I. in II. razvoda (V-PL 1.1 in 1.2) je možno po podrobnejših določilih predpisov graditi le omejeno število stanovanjskih hiš do treh nadstropij, v pasu III. razreda (V-PL 1.3) je možna gradnja stavb do višine treh nadstropij tudi za druge namene in ureditev naprav, na katerih se zbira večje število ljudi, v pasu IV. razreda (V-PL 1.4) pa je možna gradnja objektov tudi z večjim številom etaž od prej omenjenih ne glede na namembnost.

V rezervatih za gradnjo plinovodnega pasu (R-PL) širine vsaj 60 m je možna gradnja pod in nadzemnih napeljav, gradnja prometnih objektov ter urejanje odvodnikov le prečno čez rezervat (v kotu vsaj 60° čez os predvidenega cevovoda), ostali posegi v prostor pa le po dogovoru s pristojno službo.

V-DV R-DV

Nadzemni daljnovodi:

Nadzemni daljnovodi visoke napetosti (nad 10 kV) imajo varnostne pasove različne širine glede na višino napetosti in sicer pas daljnovodov napetosti nad 380 kV (V-DV1) širino daljnovoda + 8 m obojestransko od odklona vrvi, daljnovod napetosti nad 110 do vključno 380 kV (V-DV2) širino daljnovoda + 6 m obojestransko od vrvi, daljnovod od 10 do vključno 110 kV (V-DV3) pa širino daljnovoda + 5 m obojestransko od odklona vrvi.

V varnostnem pasu daljnovodov je možna gradnja podzemnih napeljav, nadzemnih (če niso elektroenergetskega značaja) pa le prečno čez pas (pod kotom vsaj 30° na os daljnovoda) in le po dogovoru s pristojno službo. Prečno čez pas

(pod enakim kotom kot prej), je možna tudi gradnja objektov nizkogradnje (cest, železniških prog, odvodnikov . . .), vendar le v primernem odmiku od daljnovodnih stebrov, ki znaša za lokalne in regionalne ceste ter odmike 10 m, za magistralne ceste 20 m, za avtoceste pa 40 m (po dogovoru s pristojno službo so po potrebi ti odmiki lahko tudi manjši). V varnostnem pasu ni možno urediti igrišč in strelišč, površinsko pridobivati rudnine, pa tudi ne saditi dreves in graditi stavb razen tistih, ki služijo elektroenergetskemu sistemu.

V rezervatih za gradnjo nadzemnih daljnovodov (R-DV) širine vsaj 30 m za daljnovode do 110 kV ter 50 m za daljnovode nad to napetostjo je možn graditi pod in nadzemne napeljave ter objekte s področja nizkogradnje, vendar pa le prečno čez rezervat (pod kotom vsaj 30°).

V-RA R-RA

Brezžične relejne zveze:

V prostih smereh brezžične relejne zveze (V-RA, širine za vsako smer posebej določene po predpisih) ni možno postaviti nadzemnih objektov in zasaditi dreves.

Rezervati za vzpostavitev teh zvez (R-RA) širine vsaj 20 m imajo enak omejevalni režim rabe prostora.

V-V R-V

Vodnogospodarski objekti:

Na priobrežnih zemljiščih, ki obsegajo tiste površine okrog vodnih zemljišč, ki so prizadete s poplavami (20 do 100 letnih voda) ter vsa zemljišča visokovodnih nasipov in še 5 metrski pas za njimi (V-V1), je možna gradnja pod in nadzemnih napeljav ter vsi tisti posegi s področja nizkogradnje, ki služijo prvenstveno urejanju vodnega režima (gradnja opornih zidov, preoblikovanje konfiguracije terena . . .), po dogovoru s pristojno službo na zemljiščih v oddaljenosti nad 5 m od roba vodnega zemljišča pa tudi gradnja pritličnih pomožnih objektov, sajenje dreves in odlaganje zemlje ali drugega materiala.

Varovalno območje virov pitne vode (V-V2) je razdeljeno na 4 pasove in sicer najožji, ožji, širši in vplivni; njihov obseg je za vsak vir posebej določen v odloku o zavarovanju vira.

V najožjem varnostnem pasu vodnega vira (V-V2.1) so možni le tisti posegi, ki služijo pridobivanju vode in vodnemu viru ne škodujejo, to je gradnja objektov s področja nizko in visokogradnje ter pod in nadzemnih napeljav za potrebe vodnega zajetja oz. vodovodnega sistema.

Na ožjem varnostnem pasu (V-V2.2) je možna gradnja pod in nadzemnih napeljav, vseh objektov s področja nizkogradnje ter omejena gradnja stavb za tiste dejavnosti, ki imajo omejen vpliv na okolje (stan. hiš in hiš za poslovne in družbene dejavnosti, obrtnih delavnic za čisti proizvodni postopek, gospodarskih poslopij, vendar ne za farmsko rejo živine . . .), ni pa možna gradnja skladišč tekočih goriv in urejanje de-

ponij za komunalne odpadke (razen po dogovoru s pristojno službo).

Varnostni režim širšega varstvenega pasu (V-V2.3) obsega le prepoved gradnje proizvodnih obratov z mokrim postopkom, skladišč tekočih goriv z večjo kapaciteto in deponij za tehnološke odpadke.

Varovanje vplivnega varnostnega pasu (V-V2.4) pa prepoveduje le ureditev deponij za tehnološke odpadke in kadaverje.

V rezervatih za vodnogospodarske posege v prostor (R-V) je možna le gradnja nadzemnih napeljav (v primeru regulacij odvodnikov le prečno na rezervat pod kotom vsaj 45°).

V-R R-R

Mineralne surovine:

Varovalni pas obratov za površinsko pridobivanje apnenca in laporja z miniranjem (V-R1, širine 300 m) omejuje možnosti posegov v prizadeti prostor in gradnjo tistih podzemnih napeljav in objektov nizkogradnje, katerim ne preti večja nevarnost fizičnih poškodb (kablovodi, podzemni rezervarji, ceste, oporni zidovi, meliorativne ureditve, regulacije odvodnikov . . .) ter na sajenje dreves. Vsi drugi posegi so možni le po dogovoru s pristojno organizacijo, ki izvaja rudarska dela.

Zaradi varovanja mineralnih surovin kot naravnega vira so v raziskovalnem prostoru (R-R) možni le tisti posegi s področja nizkogradnje, ki imajo za cilje vzdrževati naravno ravnovesje in obstoječo rabo prostora oz. pridobivanje mineralnih surovin (regulacija odvodnikov, gradnja opornih zidov in poti, posegi na konfiguraciji terena, sajenje dreves . . .).

V-ND V-KD

Naravne znamenitosti in kulturni spomeniki:

Varovanje naravne in kulturne dediščine posebnega pomena v občini Nova Gorica obsega s področja varovanja naravne krajinske parke, naravne spomenike in spomenike oblikovane narave, s področja varovanja objektov, ki jih je ustvaril človek pa arheološke, urbanistične, arhitektonske in likovno umetnostne, tehnične, etnološke in zgodovinske spomenike.

Obseg zemljišč pod zavarovalnim režimom je za vsak objekt posebej določen z odlokom o zavarovanju.

Na območju krajinskih parkov (V-ND1) so možni le tisti posegi, ki imajo za cilj vzdrževanje obstoječega stanja in rabe prostora, to je razna nizkogradbena dela (gradnja poti, opornih zidov, regulacije odvodnikov . . .) in gradnja podzemnih objektov in napeljav, v kolikor s tem ni povzročena škoda na naravnih znamenitostih ali kulturnih spomenikih v sklopu parka. Med prepovedane posege zato spada tudi golosek in urejanje deponij odpadkov in odpadnega materiala.

Na varovalnem območju naravnega spomenika (V-ND2) posegi v prostor niso možni (zlasti pa ne zemeljska dela, regulacije, posek dreves . . .), razen po dogovoru s pristojno službo.

Na varovalnem območju spomenika oblikovane narave (V-ND3) ni možno spreminjati prvotne namembnosti površin in stavb, graditi novih stavb, nadzemnih napeljav in objektov s področja nizkogradnje razen takih, ki so bili v prvotni ureditvi objekta (vodnjaki, poti, stopnišča . . .) oz. ki služijo stabilnosti objekta (oporni zidovi . . .). Posek dreves tudi ni možen, zaseditev novih pa le po prvotni zasnovi. Gradnja podzemnih napeljav je možna le, če ne ogroža vegetacije.

Na varovalnem območju arheološkega spomenika (V-KD1) ni možna sprememba obstoječe rabe zemljišč (razen za manjše posege skupnega pomena po dogovoru s pristojno službo), tudi ne gradnja podzemnih napeljav, nadzemnih objektov in raziskovanje rudnin. Možna pa je omejena gradnja nizkogradbenih objektov (poti, opornih zidov, odvodnikov . . .) in nadzemnih napeljav. Možno je tudi sajenje dreves.

Na varovalnem območju urbanističnega spomenika (V-KD2) prvotne namembnosti objektov in površin ni možno tako spreminjati, da bi se s tem bistveno poslabšali bivalni in delovni pogoji v okolju oz. da bi bili s tem potrebni taki posegi na stavbah in njihovi zunanji ureditvi, ki po varstvenem režimu zanje niso dopustni. V tem smislu varovanja obstoječe gradbene mase na njej tudi niso možni taki posegi (adaptacije, nadzidave, prezidave), ki bi spreminjali prvotno velikost in obliko stavb, oz. spreminjali njihovo zunanjo ureditev. Novogradnje so možne le, če nadomeščajo porušen objekt, oz. po dogovoru s pristojno službo. Možna je gradnja podzemnih napeljav, ne pa nadzemnih. Izvedba nizkogradbenih del (urejanje prometnih naprav, odvodnikov . . .), urejanje okolice objektov, javnih površin (in nasadov) je omejena na tiste posege, ki zahtevajo primerno (in sodobno) komunalno urejenost območja in skladnost s prvotno zasnovo njegove ureditve. Za sajenje dreves ni omejitev.

Varovanje arhitektonskih oz. spomenikov likovne umetnosti (V-KD3), tehničnih (V-KD4) in etnoloških spomenikov (V-KD5) prepoveduje vse tiste posege, ki bi bistveno spremenili njegovo prvotno namembnost, velikost in obliko, oz. spremenili bistvene značilnosti njegove neposredne okolice. Na varovalnem območju spomenika je zato sicer možna izgradnja podzemnih napeljav in objektov, vendar le če stabilnost objekta s tem ni ogrožena. Tu so možni tudi posegi nizkogradbenega značaja, ki imajo za namen vzpostaviti in ohraniti prvotno stanje objekta, oz. doseči primerno komunalno ureditev (gradnja prometnih naprav, opornih zidov, ograj . . .).

Na varstvenem območju zgodovinskih spomenikov (V-KD6) posegi niso možni.

V-VP1

Vojaška pokopališča iz I. svetovne vojne:

Varovalni režim vojaških pokopališč iz I. svetovne vojne (V-VP1) obsega iste ukrepe kot režim spomenikov oblikovane narave (V-ND3).

V-VP2

Grobišča in grobovi borcev NOV:

Tudi na varovalnem območju grobišč in grobov borcev (V-VP2), v kolikor nastopajo v prostoru samostojno (torej ne v sklopu javnih pokopališč) so posegi možni le v mejah, ki jih podaja varovalni režim spomenikov oblikovane narave (V-ND3).

V-VS

Spomeniki NOB:

Zaradi varovanja spomenikov NOB (V-V5) so posegi v njihovo varovalno območje možni le po režimu za varovanje zgodovinskih spomenikov (V-KD6).

V-DM

Državna meja in mejni prehodi:

V varstvenem pasu državne meje in mejnih prehodov (V-DM1, širine 100 m) so po dogovoru s pristojno službo možni vsi posegi, zlasti pa tisti, ki služijo organom za varstvo državne meje in za kontrolo prometa čez mejne prehode.

V-GE

Izmeritvena znamenja in vizirne linije:

Varstveni režim izmeritvenih znamenj (V-GE1, širine 5 m od znamenj v kolikor ni v odloku o zavarovanju posebej določeno) in vizirnih linij (V-GE2, širine 5 m od linije radialno) za potrebe geodezije obsega prepoved gradnje vseh nadzemnih objektov in sajenje dreves.
